

Nr 22

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om rätt att vid taxering till skatt i vissa fall åtnjuta avdrag för anslutningsavgift till elektriska distributionsföretag.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 47 av herr *Niklasson m. fl.* och II: 48 av herr *Andersson i Björkäng m. fl.* har hemställts, »att riksdagen måtte uttala, att anslutningsavgift till elektriska distributionsföretag utgör för utgivaren avdragsgill kostnad vid inkomstbeskattningen, i den mån avgiften är hänförlig till förvärvskälla».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 47.

Vid beräkning av inkomsten från särskild förvärvskälla skall enligt 20 § kommunalskattelagen från förvärvskällans intäkter avräknas alla omkostnader för intäkternas förvärvande och bibehållande. Regeln utvecklas närmare i särskilda bestämmelser hänförande sig till beräkningen av nettointäkten av de olika förvärvskällorna. Vad beträffar inkomst av jordbruksfastighet och av rörelse stadgas i 22 resp. 29 §§ att avdrag må ske för allt som är att anse som driftkostnader, såsom kostnad för reparation och underhåll av till driften hörande byggnader och inventarier. Ett liknande stadgande återfinns i 25 §, som avser avdrag från bruttointäkten av annan fastighet. För samtliga nu berörda inkomstslag föreskrivs vidare att avdrag inte må ske för ny-, till- eller ombyggnad å fastighet eller för därmed jämförlig förbättring därå.

Beträffande rådande praxis i fråga om rätt till avdrag för kostnader för elektrifiering eller anslutning till elektriskt ledningsnät må här nämnas, att kostnad för fastighets elektrifiering ansetts hänförlig till utgifter för grundförbättring och således icke medgivits till avdrag (RÅ 1930 not Fi 15). Avdrag har likaså vägrats för anslutningsavgift (RÅ 1932 not Fi 353 och 1945 not Fi 682). Även då fråga varit om omläggning av å en jordbruksfastighet befintliga elektriska ledningar har i visst fall avdrag vägrats (RÅ 1950 not Fi 707). I åtminstone två fall har fråga uppkommit om rätt till avdrag för anslutningsavgift, som erlagts av ägare av jordbruksfastighet vilken redan tidigare varit ansluten till elektriskt ledningsnät. I det ena fallet uttogs av-

giften sedan kraftleverantören överlåtitt sina anläggningar till annan kraftleverantör, vilken utfört vissa omläggningar och förbättringar av ledningsnätet m. m., medan i det andra fallet avgiftsbetalningen sammanhänge med att kraftleverantören övergått till annan spänning än tidigare, vilket medfört särskilda kostnader. I båda fallen fann regeringsrätten att fastighetsägaren inte kunde medges avdrag för anslutningsavgiften »enär i målet icke förebegrats sådan utredning angående grunden för avgiftens gäldande eller erhållen valuta för densamma, att klaganden kan anses ha visat fog för sin talan» (RÅ 1952 not Fi 698 och 1955 not Fi 778).

I de föreliggande motionerna har anförts bl. a. följande. Distributionsföretagen för elektrisk kraft uttar i normala fall av abonnenterna fyra olika typer av avgifter, nämligen anslutnings-, abonnent-, grund- och energiavgifter. Det förstnämnda slaget av avgift erläggs, när abonnenter ansluts till nätet. Övriga avgiftsslag är däremot periodiska. I den mån avgifterna i beskattningsavseende anses tillhöra förvärvskälla, har i praxis anslutningsavgift hänförs till icke avdragsgill kostnad, medan däremot avdrag medgivits för de periodiska avgifterna. Anslutningsavgiften torde ha ansetts vara av engångsnatur och ha ett bestående värde. I samband med ökade krav på energiförsörjning och funktionsduglighet har de elektriska distributionsföretagen i stor utsträckning företagit spänningsomläggningar. Härvid har abonnenterna ofta fått erlägga ny anslutningsavgift. Uttagandet av sådan avgift synes emellertid vara beroende på distributionsföretagens finansiella ställning. Företag med god ställning kan således möta kravet på nyinvesteringar utan att belasta abonnenterna med anslutningsavgifter. Dylika företag höjer i stället de periodiska grundavgifterna. Kapitalsvaga företag tvingas däremot att uttaga anslutningsavgifter av abonnenterna. Detta beror bl. a. på att elektriska distributionsföretag i allmänhet inte kan tillfredsställa sitt kapitalbehov lånevägen, enär de inte har möjlighet att ställa godtagbar säkerhet. Abonnenterna kommer emellertid i beskattningshänseende i olika läge beroende på om anslutningsavgift uttas eller ej. Detta är inte tillfredsställande. Olikheten utjämnas om avdrag för anslutningsavgift medges vid inkomstbeskattningen, i den mån avgiften är hänförlig till förvärvskälla. En dylik ändring skulle även i hög grad underlätta de elektriska distributionsföretagens kapitalanskaffning för samhällsnyttiga investeringar. Det må framhållas, att samtliga avgiftsslag utgör skattepliktig intäkt i distributionsföretagens hand.

Utskottet. I de föreliggande motionerna har hemställts att riksdagen måtte uttala att till kostnad i förvärvskälla hänförlig anslutningsavgift till elektriska distributionsföretag skall utgöra för utgivaren avdragsgill kostnad vid inkomstbeskattningen. Till stöd för yrkandet har bl. a. anförts att distributionsföretagen i samband med ökade krav på energiförsörjning m. m. i stor utsträckning företagit spänningsomläggningar. Ofta har företagens enda möjlighet att anskaffa härför erforderligt kapital varit att ta ut ny anslutningsavgift av sina abonnenter. Kapitalstarkare företag kunde emel-

lertid i stället höja de periodiskt utgående grundavgifterna, vilka i motsats till anslutningsavgifterna är avdragsgilla för utgivarna i den mån de kan hänföras till förvärvskälla. Genom att även anslutningsavgifterna under angivna förutsättning förklaras avdragsgilla skulle likställighet uppnås mellan till olika distributionsföretag anslutna abonnenter.

Som av den ovan lämnade redogörelsen framgår har i praxis kostnad för fastighets elektrifiering liksom den avgift som första gången uttas i samband med jordbruksfastighets anslutning till elektriskt distributionsföretag ansetts som ej avdragsgilla utgifter. Vidare har frågan om rätt till avdrag för förnyad anslutningsavgift i åtminstone två fall prövats i högsta instans. Regeringsrätten har därvid — med i huvudsak samma motivering i de båda fallen — funnit avdrag inte kunna medges, enär utredning inte förebragts angående grunden för avgiftens gäldande eller erhållen valuta för densamma. Motiveringen för utslagen torde innebära, att regeringsrätten i princip ansett avdragsrätt möjlig, men att utgången berott på bristfällig utredning i målen. Avdrag torde dock kunna komma i fråga endast i den mån anslutningsavgiften kan hänföras till underhållskostnad. Då en fastighet första gången anslutes till elektriskt ledningsnät måste emellertid fastigheten i allmänhet anses undergå förbättring. Inte sällan torde ett visst mått av förbättring vara förenad även med en sådan av distributionsföretaget gjord investering, som föranleder uttagande av ny anslutningsavgift av tidigare anslutna abonnenter. Å andra sidan kan det i sistnämnda fall vara möjligt att fråga inte alls är om förbättring eller att förbättringen är obetydlig. Den omständigheten, att avdrag kan medges om investeringen för abonnenternas del endast föranleder höjning av de periodiskt utgående avgifterna, kan emellertid enligt utskottets mening inte motivera generell avdragsrätt för anslutningsavgift.

Utskottet vill erinra om att frågan om gränsdragningen mellan avdragsgilla driftkostnader och icke avdragsgilla utgifter för förbättring i andra hänseenden varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. Därvid har från riksdagens sida förutsatts att spörsmålet hur den nämnda gränsdragningen borde ske skulle ägnas uppmärksamhet vid skattelagssakkunnigas fortsatta översyn av bestämmelserna i kommunalskattelagen. Då ett visst samband föreligger mellan den i motionerna berörda frågan och den gränsdragning som på andra områden kommer att ske mellan driftkostnader och grundförbättringskostnader, bör en omprövning av dessa frågor ske i ett sammanhang.

Med hänvisning till vad ovan anförts avstyrker utskottet de föreliggande motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 47 av herr Niklasson m. fl. och II: 48 av herr Andersson i Björkäng m. fl. om rätt att vid taxering till skatt i vissa fall åtnjuta avdrag för an-

slutningsavgift till elektriska distributionsföretag icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 mars 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Heüman, Spetz, Eriksson, Snygg, Söderquist, Rune Johansson, Niklasson och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson, Kollberg, Sundström, Brandt, Allard, Persson i Svensköp, Vigelsbo, Wiklund, Strandh och Magnusson i Borås.